

Вивчення фольклору та традицій рідного краю як один з провідних напрямів роботи читацьких об'єднань

Діяльність бібліотеки сьогодні багатогранна і безпосередньо причетна до справи виховання дітей, вона сприяє становленню особистості кожного з них, популяризує серед юних культуру, мораль, наукові і правові знання, національні традиції та звичаї. Бібліотека перетворюється на освітній, культурний, інформаційний центр, що об'єднує користувачів з різнобічними інтересами і потребами. Вона ставить перед собою важливі завдання: залучити дитину до читання, до пізнання світової та національної культури, формувати інформаційну культуру особистості, виховувати творчі здібності.

У бібліотечній справі давно існує така форма масової роботи, як читацькі об'єднання. Під дахом багатьох бібліотек працюють різноманітні гуртки, курси, поетичні вітальні, клуби, лялькові театри, які допомагають дитині розкрити свою індивідуальність, надають можливість спілкуватися на основі спільних інтересів й уподобань. Ці читацькі об'єднання будують свою діяльність за комплексними програмами з естетичного, екологічного, краєзнавчого напрямів. Вже декілька років працює у Закарпатській обласній бібліотеці для дітей та юнацтва гурток «Джерельце», який об'єднує читачів середнього шкільного віку. Головним для нього є вивчення українських народних звичаїв та традицій як першоджерел національної культури, історії рідного краю, жанрів народної творчості Закарпаття, його побуту. Адже поняття «Батьківщина», «Україна» починаються з любові до батьківського дому, з коліскової, яку співала мати, з бабусиної казки, з рідної мови, пісні. Для того, щоб полюбити рідний край, потрібно його добре знати. К. Ушинський писав, що знання про рідний край так само необхідні для духовного розвитку дитини, як уміння читати й писати. Дійсно, саме такі знання духовно збагачують людину, виховують глибоку повагу до традицій свого народу. Ці фактори формують поняття малої Батьківщини, розкривають зв'язок рідного краю з великою Батьківщиною. Ми повинні сприяти розвитку особистості дитини, виходячи з національної історії і культури. Рідна Україна, край, де ти народився, виріс, де світять зорі дитинства — це необхідно кожній людині і неможливо без звертання до фольклору та традицій рідного краю.

Закарпаття має багату та цікаву історію, давні культурні традиції, бо це особлива земля, де з покоління в покоління передаються багатющі фольклорні скарби — казки, пісні, коломийки, зберігаються народні звичаї та обряди, у яких віддзеркалюється душа людей, їхній характер, історія. Тут живуть майстри вишивки, різьбярства, ткацтва, писанкарства. І саме діяльність «Джерельця» надає можливість представляти більш повну інформацію про рідний край та допомагати дітям у його вивченні.

Важливим знаряддям виховання національної самосвідомості, дієвим засобом поглиблення знань про минуле свого народу є закарпатський фольклор. Художні образи, нав'язані природою, історичними подіями, побутом і людьми рідного краю, надзвичайно привабливі і цікаві. Тому і сподобалися дітям та не залишилися поза їхньою увагою пісенний вернісаж «Лине пісня у Карпатах», книжковий вернісаж «Казки смерекового лісу» і «Стежками мудрих казок». Великий інтерес викликають легенди й перекази, популяризації яких сприяють літературна подорож легендами Карпат «Як то давно було ...», ранок «Легенди про квіти», «Замки Закарпаття: легенди і сучасність». Під час цих заходів учасники гуртка розповідають легенди та перекази про заснування місцевих населених пунктів, походження назв озер, гір, річок, про історичні події, пов'язані з конкретною місцевістю.

Розмаїття українського народного побуту, звичаїв, що склалися протягом століть, повага до батьків — така тематика багатьох засідань «Джерельця». Стенова інформація «Від січня до грудня» знайомить користувачів бібліотеки з традиційними календарними святами, з годин цікавих повідомлень гуртківці більше дізнаються про звичаї та обереги закарпатців. Великою популярністю у юних читачів користується «Свято української писанки», його проводить художниця Леся Рибалко, яка розповідає дітям про традицію і техніку закарпатського писанкарства, а потім члени гуртка самі розписують писанки. Зацікавила всіх і народна вишивка, про яку дізналися на практичній годині «Вишивала я узорі» від провідного методиста Обласного центру народної творчості мистецького відділу Софії Тищенко.

Плідно і активно працюють з гуртківцями Наталка Голяна та молоді спеціалісти Тетяна Лендел і Наталка Петрічко. Щорічно вони проводять низку заходів, які розкривають перед дітьми дивовижний світ народних звичаїв — розповідають про святкування Стрітіння та про весільні обряди на Закарпатті. Коли приходить Святий Миколай, діти читають знайомі змалечку віршички про Миколая, а на Різдво Христове знайомляться з традиційними для цього свята колядками і щедрівками та із захопленням співають їх. Члени гуртка не тільки знайомляться з обрядовістю Закарпаття, вони й з великим інтересом вивчають історію виникнення різних народних свят, твори художньої літератури, побудовані за фольклорними сюжетами. Засідання гуртку проходять при великій аудиторії, що сприяє збільшенню кількості відвідувачів бібліотеки, підвищенню інтересу дітей до літератури про історію та культуру свого народу. «Джерельце» надає можливість гуртківцям розширювати межі спілкування, стимулює до пізнання та самопізнання, допомагає дітям у цікавому та корисному проведенні дозвілля.

Не забуваємо ми й про наших найменших користувачів. Для них вже 7 років працює ляльковий театр «Теремок», у роботі якого беруть участь і діти, і бібліотекарі. У репертуарі театру багато вистав за сюжетами українських казок, у тому числі, закарпатських, і це не випадково, бо ще великий педагог А. Сухомлинський казав: «Казка — це свіжий вітер, що роздмухує вогник дитячого мислення і мови». Саме цей вид народної творчості, найближчий дитині, допомагає їй у самореалізації, розвиває фантазію, уяву, почуття відповідальності. Герої українських казок подорожують разом із малюками рідною країною, розповідають легенди краю, знайомлять з національною символікою. Запам'яталося маленьким читачам та гостям бібліотеки фольклорне свято «Дивосвіт закарпатської казки», під час якого лялькові персонажі дівчина Синь та парубок Вир розповіли про те таємне та цікаве, що зберігають гори Карпати, замки князів, про що співає ніжна сопілка, та як виникло Синевирицьке озеро.

Активна участь у гуртку «Джерельце» та міні-театрі «Теремок» виховує у наших читачів естетичний смак, залучає їх до більш глибокого вивчення народної творчості, збагачує духовний світ культурними цінностями скарбниці українського народу. У дітей формується почуття любові до свого краю, гордості за нього, віра в його майбутнє.